

SOŠ a SOU Horky nad Jizerou

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Horky nad Jizerou 35

Obor: Zemědělec - farmář

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0985

Předmět:

Ročník: druhý ,třetí

**Téma: Vybrané zemědělské plodiny
choroby olejnin**

Vypracoval: Ing.Lenka Prokúpková

Materiál: VY_32_INOVACE_209

Datum: 12.4.2013

**Anotace: choroby olejnin, hospodářsky
významné, černání, nádorovitost, čern,
opad poupat, vyzimování, plíseň,
helmosporióza, spála**

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Přehled chorob olejnin

Hospodářsky významné choroby:

Fomové černání stonků

Nádorovitost řepky

Fyziologický opad poupat

Vyzimování

Plíseň zelná

Helmintosporióza máku

Plíseň maková

Srdéčková hniloba máku

Spála máku

Bakteriální skvrnitost máku

Fómové černání stonků

(Phoma lingam) obr.č.

- houbová choroba rozšířená na
řepce

příznaky:

- černání a skvrnitost listů, pak
poškození kořenového systému

Škodí – u řepek s nízkým
obsahem kys.erukové

Opatření – dodržování OP,
zařazení po 3 letech

- likvidace zbytků

rostlin

- rezistentní odrůdy

Nádorovitost řepky (Plasmodiphora brassicae)

- poškození houbou
Plasmodiphora brassicae

- příznaky - rostliny světle
zelené, nerostoucí, snížení
výnosů semene

Opatření - racionální
řazení plodin
- likvidace zbytků

Černě na řepce

- houbové onemocnění řepky
- původce: houba *Alternaria brassicicola*
- příznaky- na listech a šešulích černohnědé skvrny, deformace
- opatření- likvidace zbytků
 - použití mořeného osiva

Plíseň zelná

(*Peronospora brassicae*)

-houbová choroba
rozšířená na řepce

-příznaky – žluté a
nekrotické
skvrny na listech,
stoncích

Helmitosporioidia máku

(*Pleospora calvescens*)

- houbová choroba napadající
mák ve všech růstových fázích

příznaky:

-odumírání klíčků černání

-hnědnutí a zaškrcování
kořenového krčku

-na vzrostlých rostlinách hranaté
skvrny

-postupné odumírání pletiv na
rostlině, pruhovitost na stoncích

-tmavé skvrny a deformace
makovic

Opatření: v OP 1x za 3 roky

-vhodná volba pozemku (ne
těžké půdy), techniky výsevu

- likvidace zbytků

Spála máku

-komplexní onemocnění -

- probíhá od začátku vegetace

-A) půdní škraloup, slévavá půda

-B) nedosta\tečná kultivace

-C) napadení houbam:

Pythium, Helminthosporium

Opatření: střídání plodin, vyrovnaná výživa
dodání B do půdy

Plíseň maková

Peronospora arborescens)

- význam ve střední a jižní Evropě

Přenos: osivem

příznaky:

-krnění a deformace mladých rostlin

-list – chlorotický, zkadeřený, křehký, na rubu listu fialové mycelium

-stonek zakřivený, naduřelý

-makovice se nevyvíjejí

-úhyn celých rostlin

Opatření:- zařazení v OP po 6 – 8 letech

-nevyséváme do vlhkých poloh, půd

- nepěstovat v hustém sponu

Fyziologický opad poupat

původce: fyziologická choroba, způsobená:

- kolísáním teplot
- nočními mrazíky
- v době intenzivního růstu nedostatkem živin a vody

Příznaky:

-opad poupat ze spodních nebo středních pater větvení řepky

opatření: úprava půdního režimu vhodnou agrotechnikou

Vyzimování

Původce: fyziologická choroba způsobená:

- minimálním sněhovým překrytím rostlin během zimy
- kolísání teploty půdy – rozmrzání a vymrzání
- opožděný nebo časný výsev
- vyšší výsevek a následně zahuštění porostu
- nesprávně zvolená odrůda pro určitou oblast

Opatření: neopozdit setí, nadměrnost růstu omezit Retacelem

-použití odrůd z domácích zdrojů

Kontrolní otázky:

1. Vyjmenujte hospodářsky významné choroby řepky.
2. Které významné choroby řepky se vyskytují v oblasti sídla školy?
3. Vysvětlete příznaky u fomového černání stonku řepky.
4. Která choroba napadá kořeny olejnin, vysvětlete příznaky?
5. Vysvětlete pojem fyziologické choroby, které fyziologické choroby u olejnin znáte?
6. Vyjmenujte hospodářsky významné choroby máku setého.
7. Navrhněte obecně, která opatření bude farmář provádět pro omezení výskytu chorob.

Zdroj: http://etext.czu.cz/img/skripta/4/f07_032-2.jpg

http://www.agromanual.cz/images/atlas_choroby/fomove_cernani_stonku_list_zeli_rod.jpg

<http://files.ozahrade.webnode.cz/200000059-b2c36b3bcc/plasmodiophora-brassicae.jpg>

http://www.syngenta.com/country/sk/sk/atlas/choroby/PublishingImages/cern_na_repce_3.jpg

http://www.syngenta.com/country/cz/cz/reseni-syngenta/choroby/PublishingImages/thumbs/plisen_zelna_4.jpg

http://www.agromanual.cz/images/atlas_choroby/mak_helmintosporium_papaveris_riha.jpg,

http://www.agromanual.cz/images/atlas_choroby/mak_helmintosporium_papaveris_riha.jpg

http://etext.czu.cz/img/skripta/4/f07_031-2.jpg

http://etext.czu.cz/img/skripta/4/f07_032-2.jpg